

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 112/10
Luxemburg, 11 noiembrie 2010

Hotărârea în cauza C-543/08
Comisia/Portugalia

Deținerea de către Portugalia a unor „golden shares” la Energias de Portugal este contrară dreptului Uniunii

Aceste „golden shares” constituie o restricție nejustificată la libera circulație a capitalurilor

Energias de Portugal (EDP) a fost transformată în societate pe acțiuni în anul 1991, ca urmare a restructurării sectorului portughez al electricității. Între anii 1997 și 2006, societatea a fost privatizată în șase etape succesive. În prezent, statul portughez deține 25,73 % din capitalul social.

Potrivit legislației portugheze în materia privatizărilor, prin statutele societăților a căror privatizare este preconizată se poate prevedea, cu titlu excepțional, atunci când motive de interes național o impun, existența unor acțiuni privilegiate („golden shares”) destinate să rămână în proprietatea statului. Independent de numărul lor, aceste acțiuni conferă statului un drept de veto cu privire la modificările statutare și la alte decizii referitoare la un domeniu determinat.

Decretele-legi prin care a fost aprobată privatizarea EDP au conferit statului portughez, în afara acestui drept de veto, dreptul de a se opune alegerii administratorilor și de a desemna, în acest caz, un administrator în locul celui care a primit cele mai puține voturi sau care figurează pe ultima poziție. Mai mult, în timp ce statutul EDP prevede că voturile acționarilor ordinari care dețin mai mult de 5 % din capitalul social nu vor fi luate în considerare, statul sau entitățile echivalente nu sunt supuse acestui plafon.

Prin intermediul prezentei acțiuni, Comisia contestă aceste drepturi speciale pe care le consideră contrare liberei circulații a capitalurilor și libertății de stabilire.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea de Justiție declară că, **prin menținerea în cadrul EDP a unor drepturi speciale atribuite în temeiul „golden shares”, Portugalia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul liberei circulații a capitalurilor.**

Pentru început, Curtea consideră că exercitarea de către statul portughez a drepturilor speciale pe care le deține în temeiul respectivelor „golden shares” în capitalul social al EDP **constituie o restricție la libertatea fundamentală menționată.**

În primul rând, **dreptul de veto** de care dispune statul cu privire la un număr considerabil de rezoluții importante și, în special, cu privire la orice modificare a statutului EDP, presupune că influența statului portughez nu poate fi diminuată decât în cazul în care statul își dă el însuși acordul în acest sens. Or, o astfel de influență asupra gestionării și controlului EDP, nejustificată din punctul de vedere al amplitudinii participării sale, ar putea descuraja investițiile directe din partea operatorilor din alte state membre, întrucât aceștia nu ar putea contribui la gestionarea și controlul societății proporțional cu valoarea participațiilor deținute. Totodată, dreptul de veto poate avea un efect disuasiv asupra investițiilor de portofoliu, dat fiind că un eventual refuz al statului portughez de a aproba o decizie importantă pentru interesele întreprinderii ar putea afecta valoarea acțiunilor și, în consecință, atractivitatea unei investiții.

În al doilea rând, **limitarea drepturilor de vot ale oricărui acționar la un plafon de 5 %**, cu excepția statului, ar putea reprezenta un obstacol atât în calea investițiilor directe cât și al investițiilor de portofoliu. Astfel, drepturile de vot constituie una dintre principalele modalități prin

care acționarii participă activ la administrarea unei întreprinderi sau la controlul acesteia, iar orice măsură care vizează să împiedice exercitarea acestor drepturi sau să le subordoneze unor condiții constituie o restricție privind libera circulație a capitalurilor. Pe de altă parte, plafoanele de vot sunt un instrument care poate reduce interesul pentru achiziționarea unei participații în capitalul unei societăți, întrucât limitează posibilitatea investitorilor direcți de a crea sau de a menține legăturile economice durabile și directe cu societatea care să le permită o participare efectivă la administrarea sau la controlul său.

În al treilea rând, **dreptul de a desemna un administrator**, prevăzut exclusiv în beneficiul statului și cu excluderea tuturor celorlalți acționari, limitează, în mod similar, posibilitatea altor acționari decât statul portughez de a participa efectiv la administrarea sau la controlul societății și poate face ca investițiile directe în capitalul acestei societăți să pară mai puțin atrăgătoare în ochii investitorilor din alte state membre.

În continuare, Curtea consideră că **aceste restricții nu pot fi justificate**. Pe de o parte, deși obiectivul de garantare a securității aprovizionării cu energie în caz de criză, de război sau de terorism se înscrie într-adevăr între motivele imperative de interes general care pot justifica anumite restricții la libera circulație a capitalurilor, acest motiv nu poate fi invocat decât în caz de amenințare reală și suficient de gravă, care afectează un interes al societății. În această privință, Curtea este de acord că argumentul Portugaliei, potrivit căruia o astfel de amenințare nu trebuie să fie imediată, nu este complet lipsit de fundament. Cu toate acestea, statul membru în cauză nu a precizat motivele pentru care drepturile sale speciale ar putea duce la evitarea unei atingeri la adresa siguranței publice. Pe de altă parte, misiunea de interes economic general încredințată EDP nu poate fi invocată pentru a justifica adoptarea dispozițiilor în cauză. În această privință, Curtea amintește că, în cadrul prezentei acțiuni, Comisia nu contestă drepturile speciale sau exclusive ale EDP, ci drepturile atribuite statului portughez în calitate de acționar al acestei societăți.

În plus, Curtea consideră că dispozițiile contestate nu stabilesc criterii privind circumstanțele specifice în care pot fi exercitate puterile speciale ale statului și, în consecință, conferă autorităților naționale o marjă de apreciere exagerat de discreționară. Astfel, respectivele dispoziții creează o stare de incertitudine care presupune o atingere gravă la adresa liberei circulații a capitalurilor. Prin urmare, măsurile în cauză nu pot, în niciun caz, să fie proporționale cu obiectivele urmărite.

În sfârșit, Curtea amintește că, întrucât a fost constatată o încălcare a liberei circulații a capitalurilor, nu este necesar să se examineze dacă măsurile menționate constituie deopotrivă o încălcare a libertății de stabilire.

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106